

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ

- **Δίκαιο:** Το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν με δύναμη καταναγκασμού τη συμβίωση των ανθρώπων μέσα στην κοινωνία. Ουσία - αφηρημένη έκφραση του Δίκαιου είναι η δικαιοσύνη.
- **Πηγές του Δικαίου** θεωρούνται: τα ήθη, τα έθιμα και οι νομοθεσίες (γραπτοί - άγραφοι νόμοι).
- Από **ηθική άποψη**, δικαιοσύνη είναι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των άλλων (ζωής, τιμής, ελευθερίας, περιουσίας και πεποιθήσεων), καθώς και η πρόθυμη υπεράσπιση των αδικημένων.
- Από **οικονομική άποψη**: η ειδική λειτουργία της πολιτείας, που σκοπό έχει την προάσπιση του δικαίου, όταν αυτό προσβάλλεται, την επίλυση των διαφορών και την αποκατάσταση της έννομης τάξης στην κοινωνία με την τιμωρία των παραβατών του νόμου.

Επιδράσεις δικαιοσύνης:

α) Διασφαλίζει τα βασικά δικαιώματα του ανθρώπου (η καταπάτησή τους οδηγεί στην αποσάθρωση ολόκληρου του κοινωνικού οικοδομήματος)

β) Προστατεύει τη ζωή, την τιμή και την ελευθερία (απερίσπαστη εξέλιξη και δραστηριότητα του ανθρώπου)

γ) Εξουδετέρωση κάθε προσπάθειας επιβουλής και αυθαιρεσίας εξαιτίας της επιθυμίας του ανθρώπου να βελτιώσει τη θέση του.

δ) Προστασία των πεποιθήσεων του ανθρώπου (ελεύθερη διαμόρφωση ιδεών → πνευματική πρόοδος).

ε) Επίλυση των διαφορών, επιβολή έννομης τάξης, γνώση των υποχρεώσεων κάθε πολίτη → κλίμα ηρεμίας και γαλήνης, ενθάρρυνση για εργασία, εξομάλυνση των αντιθέσεων, παραγωγικότερη εργασία.

Αποτελέσματα στους τομείς της ζωής του ανθρώπου:

πνευματική ζωή

(ανάπτυξη παιδείας, πρόοδος επιστημών, καλλιέργεια τεχνών, ελεύθερη διακίνηση ιδεών, ελεύθερη διατύπωση κοινής γνώμης)

οικονομική ζωή

(δικαίωμα στην εργασία, άνοδος βιοτικού επιπέδου οικονομική άνθιση)

κοινωνική ζωή

προάσπιση δημοκρατίας, αίσθηση ασφάλειας, πνεύμα ομόνοιας και κοινωνικής γαλήνης)

Η έλλειψη κύρους της δικαιοσύνης και η ανεπάρκεια εφαρμογής της έχουν τα εξής αποτελέσματα:

α) παρανομία εγκληματικότητα, αсуδοσία (φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας),

β) ανισότητα, κοινωνικές ταραχές, συγκρούσεις, κοινωνική αδικία,

γ) οικονομική στασιμότητα, πνευματικός και ηθικός μαρασμός.

Προϋποθέσεις:

α) Όχι απλή συμμόρφωση στους νόμους υπό την απειλή της τιμωρίας, αλλά συνειδητή πράξη, εκδήλωση ελεύθερης βούλησης και έκφραση σεβασμού για το ίδιο το δίκαιο.

β) Αποφυγή σύνδεσης δικαιοσύνης με ιδιοτελείς σκοπούς. Προϋποθέτει θυσίες και κόπους η εφαρμογή της. Χρειάζεται αμεροληψία και ανυπαρξία υποκειμενικών παραγόντων.

Τα χαρακτηριστικά του ιδανικού δικαστή;

- ✓ προσεκτικός, λεπτομερής, αναλυτικός
- ✓ αφιλοκερδής, αδωροδόκτης, άμεμπτος
- ✓ εμπνευστής σεβασμού
- ✓ προστάτης των συμφερόντων των πολιτών
- ✓ αυστηρός τηρητής των νόμων
- ✓ αμερόληπτος, ψύχραιμος
- ✓ νομομαθής
- ✓ ακριβοδίκαιος κριτής κατά το πνεύμα των νόμων

Νόμος

Εκδήλωση των περί δικαίου αντιλήψεων του κράτους. Αντιστοιχεί στο κοινό αίσθημα της δικαιοσύνης, όπως απορρέει από το εθνικό δίκαιο (έχει πηγή τα ήθη, συνεπώς «δίκαιος» είναι ο ηθικός νόμος).

Ο δίκαιος νόμος εκφράζει μια συνισταμένη της κοινής γνώμης και χαρακτηρίζεται από λογικότητα, καθολικότητα, ίση μεταχείριση, αντιμετωπίζει εξίσου άρχοντες και αρχόμενους. Ρόλος του είναι να αξιολογεί την κοινωνική συμπεριφορά των ατόμων.

Αναγκαιότητα νόμων:

- α) Κλίμα ασφάλειας, παρεμποδίζεται η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.
- β) Ελέγχονται οι συναλλαγές, οι σχέσεις εργοδοτών – εργαζομένων, περιορίζονται οι οικο-νομικές ατασθαλίες, γίνεται εφικτή η δίκαιη κατανομή αγαθών.
- γ) Βαθιά αίσθηση δικαιοσύνης → ηθικοπνευματική ολοκλήρωση προσωπικότητας.
- δ) Ρύθμιση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, χάρη στο σαφή προσδιορισμό των αξιόποινων πράξεων, την παραδειγματική τιμωρία των εγκλημάτων, αναστολή της αυθαίρετης πράξης.
- ε) Κατοχύρωση ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών.
- στ) Ενίσχυση εμπιστοσύνης του πολίτη προς το πολίτευμα και τροφοδότηση της θέλησης για ενεργό συμμετοχή στο συλλογικό βίο.
- ζ) Πάντοτε υπάρχουν άνθρωποι που υστερούν από άποψη ηθικής, αντιλήψεως και αγωγής (ο νόμος δικαιώνει τον αδικημένο και υποδεικνύει στον αδικούντα τον ορθό δρόμο).
- η) Όταν απουσιάζουν οι νόμοι επικρατεί αναρχία, αποχαλινώνονται τα πάθη, οι ισχυροί επιβάλλονται στους αδύνατους, επικρατεί διχόνοια.

ΠΟΙΝΕΣ

- θάνατος
- κάθειρξη [ισόβια, πρόσκαιρη (5-20 χρόνια)]
- φυλάκιση (10 μέρες – 50 χρόνια)
- περιορισμός εντός σωφρονιστηρίου (5-20 χρόνια)
- κράτηση (μία ημέρα έως ένα μήνα)
- χρηματική ποινή
- πρόστιμο
- στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων
- απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος.

Σκοποί: ο σωφρονισμός του αδικούντος, ώστε:

- α) να συνειδητοποιήσει την πράξη του, το κόστος της, τη βλάβη που προκάλεσε
- β) να μετανιώσει ώστε να μην επαναλάβει το αδίκημα

Επιπτώσεις θετικές:

- α) αναμόρφωση χαρακτήρα, ανασυγκρότηση προσωπικότητας,
- β) επανένταξη στην κοινωνία,
- γ) συμφιλίωση του παραβάτη με τις αξίες της κοινωνίας,
- δ) απόδοση δικαιοσύνης,
- ε) μέσο αποτροπής τυχόν εγκλημάτων.

Αρνητικές επιπτώσεις:

- α) αποτυχία σωφρονισμού του εγκληματία,
 - β) οδηγεί (ποινή) σε αντίδραση το άτομο, “κονιορτοποιεί” την προσωπικότητά του, το εξουθενώνει,
 - γ) συσσωρεύει στη ψυχή του (ο παραβάτης) μίσος κατά της κοινωνίας, νιώθει αποτυχημένος, αδικημένος
- ✓ Οι αρνητικές επιπτώσεις είναι αποτέλεσμα της αδυναμίας τήρησης των όρων σωφρονισμού.

Προϋποθέσεις αποτελεσματικότητας ποινών / χαρακτηριστικά φυλακών

- α) Ανθρώπινοι όροι διαβίωσης στις φυλακές (διατροφή, ιατρική παρακολούθηση, περίθαλψη).
- β) Σεμινάρια επιμόρφωσης, πολιτιστικά προγράμματα (ώστε ο τιμωρημένος να ενεργοποιηθεί με δημιουργικές ασχολίες).
- γ) Ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, παιδαγωγοί στην υπηρεσία των θυτών που είναι θύματα κι οι ίδιοι.
- δ) Αθλητικοί χώροι, βιβλιοθήκες, θεατρικές παραστάσεις.

ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ

ΥΠΕΡ

ΚΑΤΑ

Δεν είναι μια καινούργια πρακτική – Εφαρμόζεται εδώ και αιώνες.	Είναι απόλυτη ποινή, δεν επιδέχεται διαβάθμιση.
Πρόληψη – η επιβολή της λειτουργεί αποτρεπτικά, διότι οι άνθρωποι φοβούνται τον θάνατο πιο πολύ από οποιαδήποτε άλλη ποινή.	Είναι σκληρή και απάνθρωπη, αντιδημοκρατική και αντισυνταγματική (παραβίαση του σπουδαιότερου ανθρώπινου δικαιώματος)
Ισάξια ανταπόδοση. («ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν» - «ὅπως ἔστρωσες θα κοιμηθείς»)	Η χριστιανική θρησκεία ανέκαθεν απέκρουε τη θανατική ποινή: Ο Θεός δίνει τη ζωή , ο Θεός μπορεί να την πάρει πίσω.
Δικαίωση οικογένειας του θύματος – αποτροπή εγκληματικών πράξεων αντεκδίκησης των συγγενών θυμάτων.	Δεν σωφρονίζεται ο δράστης , εφόσον δεν του μένει χρόνος να μετανοήσει για την πράξη του.
Η μόνη λύση πολλές φορές απέναντι στην κοινωνική κατακραυγή.	Είναι μη αναστρέψιμη, στην περίπτωση δικαστικής πλάνης.
Η ισόβια κάθειρξη δεν εγγυάται ότι ο εγκληματίας δεν θα επαναλάβει την πράξη του (δραπέτευση - αποφυλάκιση).	Ευτελίζεται η πολιτεία που ενεργεί «ανάλογα» με τον δράστη και καλλιεργεί το μίσος στους πολίτες με εκτελέσεις συμπολιτών τους.
Κοστίζει λιγότερο από την ισόβια κάθειρξη.	Μπορεί να γίνει κατάχρησή της (π.χ. εξόντωση πολιτικών αντιπάλων, αλλοθρήσκων, αλλοεθνών)

Συμπληρώστε τον κατάλογο ...